

Izhaja dnevno
vsaki
Torek
Sredo
Četrtek
in
Petek.

Issued Daily
every
Tuesday
Wednesday
Thursday
and
Friday.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO SLOVENSKE PODP. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

STEV. (No.) 45.

CHICAGO, ILL., SREDA, 19. MARCA — WEDNESDAY, MARCH, 19, 1924.

LETO (Vol.) X.

Morganovo barantanje.

MEDNARODNI BANKIRJI NAREDILI IZBORNO KUPČIJO. — FRANCOSKI DAVKOPLAČEVALCI BODO PA PLAČALI CEHO.

Medtem, ko v Evropi ljudstvo preklinja svoje vlade vsled vednega padanja denarnih valut se drugi smejejo v pest in spravljajo vsled tega padanja milijone v svoje žepe.

Francoski frank je pred dvema tednoma padel na najnižjo stopnjo po vojni. Vlada je bila vsled tega v škripcih, ker s proračunom za fiskalno leto bi nikakor ne mogla skozi radel tega padca. Začeli so modelovati za posojilo in ga dobili. Morgan je nakazal Franciji posojilo za 500 milijonov zlatih frankov. Anglija je posodila nekoliko manj. In frank se je dvignil nazaj na višino, ki odgovarja približno današnjim zahtevam Francije.

Toda ni to, na kar hočemo opozoriti čitatelje, ampak nato hočemo obrniti pozornost, koliko je Morgan pri tej kupčiji naredil. Francoski frank je bil vreden pred dobrim tednom 3.82 včeraj je bil vreden 4.69. Torej se je dvignil za celih 87 pointov. To je, vsakih sto frankov je bilo tekom enega tedna vrednih celih 87c. več, kakor pred dobrim tednom. Preračunajte 500 milijonov in dobili boste milijone čistega dobička, ki so ga naredili bankirji kar čez noč. Kje so še druge provizije, brez katerih se take velikanke kupčije ne završe. Francoski frank pa ni pridobil s tem prav nobene resne stabilnosti. Zakaj silna odgovornost, ki jo je Francija sprejela s posojilom jo postavlja na isto mesto, kakor je bila prej, ki je posojilo iskala. V žepu ima denar, toda ni njen, ta denar bo mogla z velikimi obrestmi vrniti. In če pomislimo, koliko je ona te dni na valuti zgubila ni mala stvar. Razne tujezemske borze so kupile na milijarde frankov, ko so padli na najnižjo stopnjo in sedaj jih prodajajo iste franke vsakih sto za 87c. dražje kot so jih kupili. To je kupčija za mednarodne bankirje. Drugače pa bo seveda več desetletij za francoskega davkoplačevalca, ki bo moral vse to krvavo zaslužiti in odplačati.

Morgan je naredil lepo kupčijo. Najbrže so jo naredili tudi francoski državniki, ki so to sprejeli in odobrili. Zakaj, kjer ni olja, cvete graftarija na drug način. Nereča je pri tem le ta, da posledice takih kupčij padajo z vso težo na navadnega človeka. Navadni državljani bodo prejeli leta in leta račune od države in bodo pri davkih morali plačevati to, kar požro take kupčije.

Tako barantajo tisti, ki imajo v zakupu mamon.

Morilec pobegnil iz ječe.

Atlanta, Ga. — J. B. Statterfield, ki bi imel biti te dni obojen radi umora, ki ga je izvršil nad svojim svakom je v nedeljo večer pobegnil iz kaznišnice in neznankam pobegnil.

KANADSKI PREMOGARJI ZASTAVKAJO.

Premogarji in operatorji so prekinili pogajanja. — Na stavko odidejo 1. aprila.

Calgary, Alta. — Premogarji kanadske provincije Alberta so včeraj enostavno prekinili pogajanja z lastniki premogokopov, ki niso hoteli skleniti triletnih pogodb. Lastniki bi namreč radi sklenili pogodbe za kratke dobe, kar pa premogarji odklanjajo. Vsled tega bo 18. premogarski distrikt poklican po voditeljih premogarjev na stavko dne 1. aprila.

Opazovalci tega gibanja prerokujejo, da bo spor poravnal pred prvim aprilom, ker vse kanadske industrije in premogarska skladišča potrebujejo premoga. Na drugi strani pa trdijo premogarji, da se lastniki ne bodo podali brez trdega boja, ker so odločno pod vsakim pogojem odklonili podpisati vsako pogodbo za dobo treh let.

Vlada bo preklcala oljno pogodbo.

Los Angeles, Cal. — Owen J. Roberts vladni pravdnik bo začel s sodnim postopanjem proti oljni najemniški pogodbi, ki so jo obdolženi državni uradniki podpisali in izročili Pan Ameriški Petrolejski družbi. Slučaj bo prišel pred najvišje sodišče in vlada bo zahtevala, da se pogodbo razveljavi, ker ni bila sklenjena poštenim potom.

Iz Mehike.

Mexico City. — Vladne čete kontrolirajo vse važnejše kraje v deželi. Le tupatam, še obladujejo gotove pozicije uporniki, ki pa ne napadajo, ampak strahoma čakajo napada od vladnih strani. Uporniki so igro zgubili. Več krdel je brez voditeljev, kateri so se porazgubili. Nekaj jih je uteklo v Južno Ameriko pravi poročilo. Obregonove sile se pomikajo v dolgih kolonah proti mestu Acapulco. Tukaj pravi poročilo zna še trajati oster boj, kjer se nahajajo uporniki v okolici še v velikem številu.

Nemci se izseljujejo v Paragvaj.

Cologne. — Tekom zadnjih šest mesecev se je več tisoč nemških delavcev izselilo v Brazilijo. Tekom marca meseca pa bo skupno zapustilo okoli 7 tisoč Nemcev iz Rajha svojo domovino in se bodo izselili v južno ameriško državo Paragvaj. Potnike prevažajo Stinnesovi parniki, ki vozijo s potniki vred tudi poljedelske stroje, katere bodo rabili delavci. Govori se, da so nemški magnati pokupili v Južni Ameriki več sto tisoč akrov zemlje, katero bodo izročali v obdelovanje nemškim delavcem.

RAZNE VESTI.

Generalni pravdnik Daugherty je na črni listi preiskovalne komisije. Preiskovalci bodo pregledali vse njegove zasebne račune in bodo proračunali za koliko je možakar denarno obogatel, odkar je sedel v kabinetu. Ti računi bodo pokazali, koliko je mož postrani zaslužil pri raznih aferah.

Senat je včeraj odobril vzlic protestu zakladničarja Mellona povišanje davkov na dedščine. Te vrste takse bodo po novi predlogi povišane z 25 procentov na 40 procentov.

V Chicagi je društvo Najsv. Imena začelo s krasno in potrebno akcijo. Priredilo bo v kratkem znano Passion Play, katere čisti dobiček bo namenjen zgradbi mladinskega doma, kjer bodo našli dom in zavetje revni dečki, ki se zgubijo od svojih starišev, ali kako drugače zabredujejo na neprav pot. Ideja je plemenita in zasluži vse podpore.

V Whiting, Ind. se je v nedeljo večer opil neki Andrej Graca. Dospevši domov se je sprl s svojo ženo, vzlosamokres in postrelil tri otroke, ženo in nato še samega sebe. Zgled, kam dovede človeka pijanost.

Črnci v Harrisburgu, Ill. so dobili obvestilo, katero se sodi, da so ga poslali Kukluksklani, obvestilo zahteva, da se morajo izseliti črnci iz mesta. V mestu se je nahajalo nekako 8 črnskih družin, ki se odpravljajo, da bodo mesto zapustili.

Iz Pariza poročajo, da je ameriški ekonomski ekspert Dawes pronašel, da nemško ljudstvo ne plačuje tako visokih davkov kot zavezniški narodi. Strokovnjak pravi, da bo zahteval od nemške vlade, da obdave svoj narod prav tako visoko kot so zavezniški svoje narode. Ako Nemčija to stori pravi Dawes, bo Nemčija marsikaj lahko plačala.

Iz Dublina se poroča, da je oboel sedanji irski predsednik William T. Cosgrave. Ima baje hud pljučni katar, ki ga je položil za par dni v bolniško posteljo.

Iz mesta Delhi v Indiji poročajo, da je silni vihar vrzel z mesta vozeči vlak. Do 50 oseb je ubitih in veliko potnikov je nevarno ranjenih. Več železniških vozov je pod vodo.

V Denverju, Colo. je zadnjo soboto oddal na postajo neki možki kovček za obleko in ga naslovil v Kalifornijo. Predno so na železnici kovček oddali na vlak, so nekako prišli do sumničanja, da je v kovčegu nekaj nenavadnega. Odprli so ga in v kovčegu so našli razmesarjeno žensko truplo. Stvar je bila izročena oblastem, ki sedaj zasleduje dotičnika, ki je na postajo dovedel kovček.

Po zapadnem delu zveznih držav se širi živinska bolezen. Farmarji so utrpeli zadnje čase velike izgube vsled kužnih boezni, ki jim mori živino na debelo.

ŠIRITE LIST EDINOST

LAKOTA V NEMČIJI.

2,500,000 nemških otrok strada. — Do 5 milijonov delavcev je brez vsakega dela.

Berlin. — Nad 70 procentov nemških otrok ne dobiva zadostne dnevne hrane vsled silne draginje in velikega brezdelja, ki vlada v Nemčiji. Okoli 5 milijonov nemških delavcev je brez vsakega dela že celo zimo. Vlada te brezposelne mase podpira, toda podpora je neznatna, ki ne kupi brezposelnim niti zajtrka, pravi poročilo.

Med vsemi so prizadete najbolj doječe matere in mali otroci. Ti prosijo kruha, a zastoj so njih prošnje, ker njih matere ga ne morejo dobiti nikjer. V Nemčiji vodijo več pomožnih akcij razne tujezemske dobrotelne organizacije, ki pomagajo tem bednim med najbednejšimi v Nemčiji.

Kako bo v bodočnosti v Nemčiji v tem oziru je veliko vprašanje. V industrijskih krogih ni videti nobenega napredka pravijo poročila. In kje naj delavstvo, ki je odvisno od dela svojih rok dobi sredstva za življenje. Težki so ti problemi, ki ogrožajo Nemčijo. In marsikateri, ki gleda na to težko krizo občuduje nemško ljudstvo, ki se pri tem vzdržuje tako mirno in hladnokrvno.

La Follette se zopet premislil.

Washington. — La Follette vodja radikalnega bloka v kongresu in senatu je vsak dan drugih misli. Pred kratkim je izjavil, da ne bo kandidiral, ker se mu vidi, da je bolj potreben v senatu kot na predsedniškem stolcu. Včeraj pa je izjavil, da če stara republikanska stranka nominira predsednika Coolidgea za kandidata, da tedaj se bo on postavil na čelo tretji stranki, kot predsedniški kandidat.

Vojna sreča se obrnila proti Špancem.

Madrid. — Po zadnjih poročilih so Maročani potisnili na več krajih Špance nazaj. Več važnih španskih pozicij je obkoljenih in jim preti zavzetje od strani Maročanov. Na španskem vlada stroga cenzura pravi poročilo, ker se vlada boji informirati ljudstvo, ki je do kraja ozolovljeno pod Riverovo diktaturo.

Pomorščaki in praski s domačini na Kubi.

Havana. — Med domačini in ameriški pomorščaki je prišlo na obrežju v Santiagu do pretepov v nedeljo popoldne. Policija in vojaške patrulje so morale poseči vmes, da so pomirili sporne stranke.

Ameriška nadškofa dospela v Rim.

Rim. — V ponedeljek sta dospela v Rim ameriška nadškofa Mundelein in Hayes. Sprejeta sta bila z velikimi častmi od ameriških dijakov, ki študirajo v sv. Stolicu iz raznih cerkvenih dostojanstvenikov. Prihodnji teden bosta nadškofa uradno po cerkvenih formalnostih proglašena kardinalom.

Iz Jugoslavije.

ITALIJANI IZROČILI BAROŠ IN DELTO. — NOVA MEJA. — DROBNE VESTI.

Uradna izročitev in sprejem. Sušak, 25. februarja. — Včeraj so italijanske oblasti izročile našim oblastem Delto in Baroš. Dopoldne je odšla s Sušaka vojaška godba z oddelkom pehote, spremljena od mnogobrojnega občinstva, ter je obšla Delto in luko Baroš. Drugih svečanosti ni bilo.

Ob 12. uri se je sestal občinski svet na Sušaku k izredni seji, na kateri je najprej pozdravil občinski svet general Milič, nakar je imel načelnik občine Kučič daljši govor, v katerem je povdarjal, da Sušak nikdar ne bo mogel preboleti izgube Reke in da ne bo nikdar pozabil bratov na Reki, v Trstu, Istri in na Goriškem. Nato je občinski svet sklenil, da se ves teritorij, ki je pripadel Jugoslaviji, imenuje pristanišče Sušak. Dosedanja baroška luka se imenuje kralja Aleksandra luka, Bankino pa Karagjorgjeva luka. Mrtvi kanal se imenuje Frana Supila kanal.

Danes zjutraj so začeli pijonirji postavljati začasne mostove čez Rečino, preko katerih se bo vršil osebni in vozovni promet iz Sušaka na Delto. Danes zjutraj je bil preko železniškega mostu čez Rečino otvoren železniški promet s sušaško luko. Razmejitevna komisija postavlja znamenja ob meji severno od Reke. Ta meja je od Matulj, ki ostanejo na italijanskem ozemlju, sporedno z železniško progo, tako da ostane cesta Kastav—Reka do vasi Tonetičina Jugoslaviji. Na mestu, kjer se ta pot sreča z železniško progo, se obrne meja proti severovzhodu, tako da pripada vas Pehlin nam, nato pa meja v polkrogu obkroži vas Drenovo, ki ostane Italiji. Zadnje hiše te vasi pripadejo nam.

Jutri se bo otvoril direktni potniški promet z Reko. Dosedanji vlaki do Sušaka se bodo na Bakru razdelili na dva dela, od katerih bo peljal eden direktno na Reko, kakor je to bilo pred konfliktom z Italijo.

Umor v ptujski okolici.

Preteklo nedeljo se je dogodil v Kicarju pri Ptujju zopet žalosten slučaj fantovske posurovelosti. Fantje in dekleta so luščili bučne peške pri posestniku Mlakarju in pri tej priliki se je seveda pilo in plesalo. Nenadoma je pa planil v sobo vinjeni 21-letni fant Jožef Kolarič in brez vsakega vzroka zasadil nož 17-letnemu Janezu Pihlerju, ki se je takoj zgrudil mrtev. Surovež je nato še ranil dve osebi, nato pa izkoristil nastalo zmedo ter pobegnil. Orožniki so ga pa še isto noč izsledili in zaprli.

Umrli je

dne 15. februarja v 46. letu vinogradnik in Podlehniku in posestnik na Vičavi pri Ptujju g. Gottfried Lach. — V Ptujju pa je umrl kleparski mojster g. Šumenjak, ki je bil več

let zaposlen v mestni plinarini. — Umrli je gospa Papel, žena starega občinskega stražnika na Bregu.

Usodna puška.

Pod nekim kozolcem v Cerknici pri Logatcu so našli otroci, ki so se igrali, vojaško puško, in šli so se soldate. Pri tem je nameril 8-letni Stanko Knap puško na 15-letnega Vinka Repiča, in sprožil. In puška se je res sprožila. Kroglja je zadela fanta v desno ramo in ga tako poškodovala, da so ga morali težko ranjenega prepeljati v ljubljansko bolnico.

Velik vlom v Kranju.

Minoli mesec je bilo vlomljeno v hišo Ivana Rakovca, trgovca z usnjem v Kranju in ukradeno 25.000 Din gotovine v raznih bankovcih, 1000 srebrnih kron in goldinarjev, 35 cm dolga ročna blagajna in 2 hranilni knjižici in sicer ena Kranjske hranilnice in druga Kmečke posojilnice v Ljubljani.

Nov mornariški arzenal.

Zadnji vojaški uradni list objavlja naredbo o ureditvi novega mornariškega arzenala v Tivatu v Boki Kotorski.

Razne nesreče.

Pri stavbeniku Rudolfu Hifmannu v Mariboru je padel delavcu Leop. Harbu težak ploč na glavo in ga nevarno ranil. Oddali so ga v bolnico. — Pri elektrotehničnem podjetju Alojz Sprager v Mariboru zaposleni monter Alojz Ambroš je padel 4 m globoko z lestve in se potolkel po glavi in si zlomil desno nogo, vsled česar je moral v bolnišnico. Pri istem podjetju je vajenec Dvoršak Milana zgrabil jermen transmisije, ga vrgel ob zid in mu poškodoval led-

(Dalje na 3. strani.)

DENARNE POŠILJATVE

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO itd.

Naše banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starih krajih in naše pošiljke so dostavljene prejemnikom na dom ali na sadnje pošto točno in brez vsakega odbitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile včeraj sledeče:

Skupne s poštnino:	
500 — Din.	\$ 6.90
1,000 — Din.	\$ 13.45
2,500 — Din.	\$ 33.50
5,000 — Din.	\$ 66.50
10,000 — Din.	\$ 132.00
100 — Lir.	\$ 5.10
200 — Lir.	\$ 9.85
500 — Lir.	\$ 23.75
1,000 — Lir.	\$ 46.25

Pri pošiljstvih nad 10,000 Din. in nad 2,000 Lir poseben popust.

Kar se čuna denarja čustvovno menja, do stihur decile neprilichavno, je absolutno nemogoče dobiti cene vnaprej. Zato v pošiljstve nakladajo po cenah onega dne, ki mi sprejmemo denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V 76. GOSLAVIJO IN SIKIR PO POSTI KAKOR TUDI BRZOKAVNO.

Vse pošiljstve analiziramo — SLOVENSKO BANKO

ZAKRAJSEK & CESARK
70 — 9th AVENUE, NEW YORK CITY

EDINOST

(UNITY)

Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in sobota. — Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Saturday.

Published by:

Edinost Publishing Company

1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
"	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
"	For United States per half year	\$2.00
"	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
"	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

Dopisi važnega pomena, ki se jih hoče imeti priročne v gotovi številki, morajo biti doposlani na uredništvo pravočasno in morelo biti prejeti vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

Kadar se preselite sporočite nam takoj vaš NOVI naslov in poleg tega tudi vaš STARI naslov. S tem prihranite nam mnogo dela.

Entered as second class matter October 11th 1910, at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

Kdaj bo doživel delavec boljše čase?

Na to vprašanje je odgovoril te dni neki list zelo objektivno in z odgovorom je podal recept, ki je velike vrednosti. V naprej sicer vemo, da ta recept ne bo ugajal lawndalskem koritarjem, ki žive na rovaš kravav zasluzenih grošev slovenskih delavcev v Ameriki. Kajti, ako bi delavstvo potem receptu uravnalo svoje življenje, bi lawndalski koritarji bili primorani sami prijeti za pošteno delo, katero jim sedaj smrdi, kakor ciganu pošteno rokodelstvo.

Člankar piše: "Odkar sta bila pognana iz raja radi greha prva človeka, se človek trudi za obstoj v potu svojega obraza. Navadni ljudje morajo delati težko z rokami, in inteligentni morajo delati težko z možgani. Za delo smo vsi ustvarjeni in moramo delati. Naravno sicer je, da ljudi delo večkrat ozlovolji in jih stori do kraja nezadovoljne. Saj še prva človeka nista bila zadovoljna v raju in sta šla grešiti. Kako naj pričakujemo veselje zadovoljnosti med masami, ki morajo trdo delati in žive le od rok do ust? Ljudje bodo morali vedno delati na svetu. V potu svojega obraza si bo človek vedno služil svoj kruh. Mučno je bilo delo, ki ga je moral človek vršiti z rokami. Danes opravljajo teška dela marsikje mesto človeka moderni stroji. Toda sam stroj ne dela, človek mora biti poleg njega s svojimi možgani. To kar so preje roke opravile morajo sedaj možgani, ki vprezajo stroje, elektriko in druga sredstva v delo. Človek mora delati vedno.

Vendar to svojo nezadovoljnost bi ljudje lahko veliko omejili, če bi hoteli. Mesto, da svoje možgane posvetijo vsem drugim stvarjem, naj bi jih tudi tej, kako bi si svoje stanje zboljšali na praktičen in izpeljiv način. Najprvo, kar je potreba ljudem je to, da bi razumeli eden drugega. Da bi podpirali eden drugega v nesrečah in delili sorazmerno med seboj dobrote in trpljenje. Do te razumnosti vodi samo ena pot, ki vodi skozi izobrazbo. Zato delavstvu več izobrazbe, pa bo vladal med nami čezdalje večji sporazum, ki bo spodbudil medsebojno sovražstvo, ki ga širijo razni radikalni elementi. Medsebojno sovražstvo podira, medsebojna ljubezen pa zida. Izobrazba podira sovražstvo in zida medsebojno ljubezen in kadar bo izobrazba svoje delo dovršila v delavskih vrstah, tedaj bo delavstvo doživelo boljše čase!"

Slovenski delavci prečitajte te vrstice dobro in sodite sami. Naš list je vas že od nekdaj k temu navajal. Dočim lawndalski koritarji uče vas nasprotno. Uče vas sovražstva do katoličanov, ker od tega se lawndalski kruhoborci žive. Oni vas držijo v temi in v njej vas bodo držali, dokler se jim boste dali. Oni dobro vedo, da kar bodo svetli žarki izobrazbe posvetili v vaše glave, da prav tedaj boste spregledali in se boste znašli na napačni poti in bi jih obsodili, kakor to pošteno zaslužijo.

Lawndalski koritarji naj le zavajajo narod na napačno pota in jim mečejo pesek v oči. Naša naloga pa je delavstvu odpreti oči, ga poučiti, kako pot naj vodi, če hoče doživeti boljših dni.

Ali je mogoče?

Kakor so poročali časniki je straža morskega obrežja ob Atlantiškem oceanu, ki ima dolžnost stražiti morsko obrežje, da ne more nihče v deželo razun skozi uradna pristanišča, zlasti proti tihotapcem, podala našemu parlamentu poročilo, da utihotapijo samo ob atlantiku v Ameriko vsaki mesec najmanj 100,000 (reci in piši stotisoč) zabojev Whiskeya, to je nad en milijon zabojev. To je pa brez tega, kar se ga utihotapi ob kanadski meji in ob tistem oceanu, kar pa povsodi presega veliko to število. Poročilo pravi: "Tihotapci na morju imajo 34 velikih tovornih parnikov in 132 manjših, s katerimi odvažajo iz velikih na suho. Zve-

čine plovejo ti parniki pod zastavami tujih držav, da si so vse Amerikanske. Poleg tega imajo še na tisoče malih čolnov na gazolin." Straža je tekom zadnjega leta vjela samo 153 parnikov in zaplenila samo 31 tisoč zabojev.

Straža stane na leto samo ob atlantiškem oceanu \$13,853.989.00. In pri vsem tem si še upamo kričati v svet, da smo za prohibicijo?! Da je naša dežela suha?! Da Amerikanci ne pijo opojnih pijač?! Toliko zadnje čase kriče proti tujcem "foreignerjem," in jih zmerjajo, da so pijanci in ne vem kaj še vse. Kdo pa popije vse te milijone zabojev whiskeya? Sami "foreignerji?"

Da, v resnici ko človek premišljuje našo ameriškansko prohibicijo, se mora začuden vprašati: Ali je res kaj takega mogoče? Je li mogoče, da se cel narod 108 milijonov ljudi tako za nos voditi? Da, cel narod vse to vidi, o vsem tem ve in vendar se ne dvigne in ne uvidi svoje velikanske napake, v katere se je dal zape-ljati po nekoliko fanatikih, da je državno ustavo popravil, oziroma pokvaril s tem zadnjim popravkom? Kaj bi rekel ubogi naš Washington, ko bi sedaj prišel nazaj in bi videl, kaj se godi.

Poročajo, da se je 50 poslancev v Washingtonu že zjedini-lo, da hočejo začeti veliko akcijo, da se temu humbugu naredi konec. Če bodo kaj dosegli, je pa veliko vprašanje.

Neki poznavatelj naše prohibicije, nam je rekel pred kratkim, da bo prohibicija v Ameriki ostala za stalno ali vsaj za dolgo in dolgo let. To pa iz vzhajajočih tisočih postali milijonerji samo po prohibiciji, samo s tihotapstvom pijače. Ti imajo sedaj velikansko moč v rokah in bodo milijone potrošili, da bi vsak poizkus odpraviti ali ublažiti prohibicijo, preprečili. Kakor hitro bi se prohibicija odpravila, izgube svoj bu-zines.

Ali ni to žalostno?
Neverjetno, vendar resnično!

Sheboygan, Wis.

Kedo se ne spominja Zvonka kako lepo je zvonkov pred nekaj leti v New Yorku, proti načelom očka Zafknika. Zvonko je bil takrat monarhist od nog do glave, očka Zafknika pa so že cikal takrat na republiko. Očka Zafknik so bili tiste čase vedno hudi na Zvonka, gotovo so misli-li, da se ta Zvonko nikdar ne premisli, da ostane monarhist in njihov nasprotnik za vedno.

Kedor pozna Zvonkoto, si kaj takega ni mislil. Zvonko je za dolar vse kar hočete, monarhist socialist, ali pa pisatelj najbolj pobožnih molitvic. Sedaj, ko so očka Zafknika pokadili pipo miru z Zvonkotom, je seveda treba, da se Zvonko skaže hvaležnega. Zvonko ve prav dobro kaj je najbolj povolji očetu Zafkniku. Zvonko sede in napiše na list nekaj člankov, poda jih očetu Zafkniku, očka prečitajo pokimajo in pohvalijo Zvonkoto. — Tako je prav moj Zvonko, boljše bi še jaz sam ne mogel napisati, saj je vendar vse od začetka do konca proti farjem, in proti tistim bebcom, ki nočejo kima-ti, da sem jaz nedolžen, če prav sem pomagal pridno za-pravljati tiste tisočake iz mi-lijonskega fonda.

Veš Zvonko! Takrat, ko smo nabirali milijondolarski fond je denarja kar deževalo k nam, kot vsaka delniška družba pošlje svojim kupcem nič vredne "Sheres," tako smo tudi mi pošiljali našim tepčkom gumb z eno dve in tremi zvezdami. Ti presneti tepci so pa gumb dobro shranili in kadar jih pogledajo mi vedno dajo "šnofati." — Ve-ste kaj očka, če bi bilo mogoče te gumb z nedolžnim zvezdicam kupiti nazaj bi se jih gotovo dobilo, ne da bi morali plačati kake dividende. Ker pa ste milijon dolarski fond zafučkali — pardon — tako koristno porabili le za narod bi vam pa že morali vsi od-pustiti. — Kaj odpustiti? — Meni nimajo kaj odpustiti. Hvaležni bi mi morali biti, ker dostikrat sem trpel mesto njih, posebno takole ob-

ponedeljkih sem imel dosti-krat težko glavo. — No, če vas ti nepridipravi ne bojo hvalili zanaprej, bomo pa kar udrihali po njih.

Da, toda nepozabi Zvonko, da najprvo moramo po črnih suknježih, naši milijondolar-ski bebci nam so pričeli obračati hrbte, če ti potegnejo z farji, potem bomo res morali vzeti palico v roke pa iti na potovanje. Kako neprijet-no je potovanje pa ti Zvonko, prav dobro veš.

Da, da, očka to pa vem to. Ko sem potoval, ko sem bil še monarhističen, sem naletel na ljudi, ki so vlekli že z vami, ti so mi dali šnofati, da je bi-lo joj. In če bi moral sedaj na potovanje, ko sem tako lepo rdeč, bi pa naletel na tiste že drugič, s to razliko seve-da, da takrat so vas hvalili na vse pretege, danes pa vas preklinjajo. Če bi lazil danes okrog ljudi, ki so z črnosuk-neži kot sem svoj čas bi se mi še kaj pripetilo. Zato je boljše, da udarimo po njih, kar od doma.

Naš urednik K. T. B. jim tudi vedno pove kako zafkr-neno, samo on še ni dosti A-merikaniziran, gotovo si opa-zil da je tamle enkrat napisal v Prosveti. "Kaj mislite o katoliških shodih, s katerimi strašijo po Izraelu? Nič! se ne zanimam za baseball." Saj veš Zvonko, da so Amerikan-ci vsi neumni na baseball. In če bojo ljudje, katere imamo mi na vajetih postali tako pozorni za katoliške shode kot so Amerikanci na base-ball, bom moral še K. T. B. iz službe spoditi. Da prav ima-te očka Zafknik to je bilo res slabo. K. T. B. je pokazal s tem, da nezna igrati base-ball, ko zna to igro že vsaki mali pobalin prej, ko gre v ta-kozvani Kinder garten v šolo.

A. B.

Chicago, Ill.

V petek večer je imel Slo-venski demokratični klub svo-jo četrtletno sejo. Seje se je udeležilo lepo število naših mož. Razmotrivali so o raz-nih političnih zadevah in mar-sikaj zanimivega in koristnega

se je čulo na tej seji.

Predsednik Mr. Fr. Banich je pojasnil članstvu zakaj je bila seja sklicana in obrazlo-žil je razne politične načrte stranke, ki so za vsakega državljana velike važnosti, da jih pozna.

Med nami Slovencev se je še le začelo vzbujati misel za po-litično delovanje. Dosedaj in še sedaj marsikateri ne pozna prav nič političnega delova-nja v mestnih zadevah, okraj-nih in državnih. Dasi vsi tvo-rimo občino, vsi tvorimo o-kraj in državo in zatem uni-jo. Vsi plačujemo davke, s ka-terimi se razne administracije vzdržujejo. Zato je jako ne-umestno izjavljati, češ brez mene bodo že naredili. Pa ni res. Občina, okraj, država a-li unija pa tega tebi ne reče. Vsi morate in moramo plača-ti davke, če nisi lastnik ali po-sestnik, jih plačaš pri najem-nini lastniku, davke plačaš pri najmanjši stvari, ki jo kupiš v trgovini, torej brez tebe tukaj ne gre. In zakaj bi potem rekel, bodo že brez mene naredili. Ker davke pla-čuješ pridi tudi zraven.

Drugi narodi kot Poljaki, Čehi, Litvini vsi ti so organi-zirani v političnih klubih in so pri mestu, okraju in drža-vi krepko zastopani. Zakaj bi ne bili tako tudi mi Slo-venci? Mi plačujemo davke tako kot oni. Mi volimo tako kot oni. Ali naj mi zaostaja-mo za njimi. Ne! Sramotno bi bilo za nas vse če bi. To bi le pokazalo javnosti da smo nezrel narod, da bi se za po-litiko zanimali.

V našem 21 wardu imamo Slovenci precej kredita. Te dni je bil od demokratske stranke imenovan za okrožje na severni strani 22. ulice za kapitana Mr. Frank Banich. Na južni strani 22. ulice pa je okrožni kapitan demokrat-ske stranke Mr. Anton Gregorich Jr. To je precej. To pokažuje, da so politični mest-ni močje začeli nas upoštevati. Zato je važno, da se mi tega zavedamo. Kadar ima demokratski klub svojo sejo pridite vsi na sejo in s tem pokažite, da se za politično delovanje zanimate in odgo-vorni faktorji bodo Vas upo-števali, kadarkoli boste zah-tevali kaj od mesta.

Naš demokratski klub bo v kratkem sklical nekaj javni shod, o katerem bo še pravočasno poročano. Rojaki ude-ležite se ga vsi do zadnjega.

V nedeljo dne 23. mar-ca ima društvo sv. Štefana skupno sv. obhajilo pri pol 8. sv. maši. Ravno tako tudi čla-ni Slov. Podpor. dr. sv. Mo-horja.

Mr. Orning, ki je zapos-ljen v naši tiskarni je te dni zbolel in se nahaja v bolniški postelji. Navdušenemu fantu želimo, da bi skoraj okreval.

Mr. Leo Mladič je od-šel te dni na potovanje za na-še liste v Minnesoto.

Very Rev. Hugo Bren, O. F. M. provincialni komisar je odšel za par dni v Duluth, Minn. kjer bo vodil na tam-kajšni slovenski župniji tri-dnevno.

Mr. Mihael Železnikar je šel v nedeljo v Elkhart, Ind. kjer je organiziral dru-štvo, ki se bo priklopilo h K. S. K. Jednoti.

Nov list "Naš Dom"

je začel izhajati v New Yorku. Izhaja tedensko na 12 straneh. V programu napove-duje, da je list namenjen iz-obrazbi, gospodarstvu in za-bavi slovenskih delavcev v A-meriki.

V prvi številki, ki smo jo pravkar prejeli na ogled je zbrano programu primerno čtivo. List prinaša tudi slike raznih krajev, društev in oseb. Iz-daja ga "Naš Dom Publishing Co. 261 E. 10th street, New York City. Naročnina znaša za celo leto \$2.00.

Največ boš storil za svo-jo vero, ako razširjaš katoli-ški tisek.

Lawndalski klobasarji dela-jo zadnje čase take klobase, v katerih je zašpeljena vsa njih neumnost. Prav neumno, jo je zašpelil dotični kloba-sar, ki pravi, da je MacDo-nald prezbitarianec. Dosedaj ga je očka Zavertnik vedno hvalil kot socialista. Radove-dni smo kak popoln socialist mora biti, ako pripada ob-enem k verski sekti? Torej, če tako, kakor klobasar pl. Luftagent piše, potem se je očka salamensko lagal, ko je pisal, da je angleški premier socialist! Pl. Luftagent jih je to pot dobro izdal!

Marks je dejal, da prepu-šča vero v Boga vrabcem. To se pravi, da kdor je član nje-govega socializma, ki ga očka Zavertnik že nad eno deset letje zagovarja med sloven-skimi proletarci v Ameriki, ne more biti vernik kake verske sekte. In MacDonald je po-znatil tetke Prosvete ver-nik — je prezbitarianec — torej ni socialist! Bajgali, do-brja je ta! Zvonko in očka Za-vertnik učita vsak svojo! Tac-ga pa še ne, odkar špeliyo klo-base na Lawdalski cesti!

Ker smo očka Zavertnika večkrat pobarali, da naj vča-sih tudi med drugim, tudi ka-ko resnično pove, se je konč-no le zdramil, in je zadnjič v naprej povedal, da bo govo-ril "resnico." Da je govoril, je resnica, s tem se strinja-mo; le tisto, kar je govoril, pa je seveda bilo nekaj dru-gega, kot resnica.

Zvonko pa očka Zavertnik sta zadnji teden razne verni-ke štela. Ker pa to poročilo ni tako važno, kakor kaki de-ficiti pri dnevniku, katere je treba pred notarji zaprisega-ti, zato sta naredila tu pa tam kako ničlo preveč ali prema-lo. Za kak "cimpermanski" las se pri takih stvarih ne gleda.

Se ne dolgo tega so očka Zavertnik povedali med vrsti-cami tudi to, da so se vedno bali duhovnika pa žandarja. Zakaj tega pa niso obrazlo-žili. Morda bi njihova vest, o tem kaj več znala?! Kajti, duhovnik in žandar rada vest sprašujeta, in če bi jo začela n. pr. pri očku — believe me, that would be quite a job!

Pri mizi so govorili o gosto-ljubnosti. Neki gospod se o-glasi: "Najbolj gostoljubna dežela je Angleška. Tam do-bite za denar vse, kar vam le srce poželi."

Polica ulomilcu: "Če ste res prišli s poštenim name-nom v to vilo, počemu ste se pa potem sezuli?"

Ulomilec: "Ker mi je bilo znano, da se nahaja bolnik v tej hiši."

Gost, (ki je našel ščurka v juhi): "Natakar! namesto mesa, sem našel ščurka v juhi."

Natakar: "Nič ne kričite, saj vam ga ne bom zaraču-nal!"

Iz New Yorka nam poroča-jo, da na cortlandu še vedno prepevajo tisto: Dajmo, naš čolnič otmimo! Znajo jo že kar brez not.

Molekul je zacvilil te dni in je nas tetki zatožil, da smo ga pretrdo za ušesa prijeli. — Well, pa jih manj pokaži dru-gič!

Iz Bruseljna poročajo, da je premier Theunis sestavil novi kabinet, ki bo danes predstavljen parlamentu. V kabinetu so zastopane vse po-litične stranke.

Socialna Razmotrivanja

III. CERKEV IN DRŽAVA.

Dandanes se mnogo govori o ločitvi Cerkve in države. Kako je s to rečjo?

1. Cerkve in država sta dve različni družbi: ločita se po smotru, po organizaciji, po socialni oblasti. "Bog je razdelil skrb za človeštvo dvema oblastima: duhovni in svetni. Eno je postavil za božje reči, drugo za človeške; vsaka je v svojem redu najvišja; vsaka ima svoje meje, ki jih je določila nje narava in nje neposredni predmet, zato ima vsaka takorekoč svoj krog, v katerem se samostojno giblje. . . . Kakor Cerkve, tako ima tudi država svoje območje; zato sta obe vsaki v svojem neodvisni." (Leon XIII., Immortale Dei, 1. nov. 1885., in Sapientiae christianae, 10. jan. 1890.) Če se torej kdo za to zavzema, da naj bodeta Cerkve in država res vsaka v svojem svobodni in neodvisni, da naj bodeta njiju področji ločeni, da naj Cerkve ne sega v državne posle, a tudi država ne v cerkveno svobodo in cerkvene stvari, kakor je to delal n. pr. jozefinizem, se tak zavzema le za nekaj, kar uči in zahteva. Cerkve sama, kar je imenitno katoliško!

2. Toda so nekatere reči, ki so pod raznim vidikom Cerkvi in državi skupne:

a) najprej so člani obeh družb isti ljudje na istem ozemlju;

b) potem so razne reči dvojne (mešanega) značaja, pod enim ozirom duhovne, pod drugim svetne; tako zlasti šola in zakon;

c) tudi smotra si nista popolnoma tuja; tudi za socialno blaginjo na zemlji, ki je smoter države, ni vse eno, ali vpledata v družbi pravno in religioznost ali ne;

d) naposled je država mnogokje vzela Cerkvi nepremično ali tudi premično imetje in prevzela nase obvezo, da bo sama skrbela za gmotni položaj Cerkve.

Ko zahtevajo liberalci in socialisti ločitev Cerkve in države, mislijo prav na te reči. Tu je pa Cerkve ločitev po vsej pravici načelno in opevano zavrgla, deloma, ker je sploh nemogoča, deloma, ker je krivična, deloma, ker je pogumna. Ni resnično, da daje tako ločitev Cerkvi popolno svobodo, saj ji vzame en del področja in območja. Resnično pa je, da more biti tako stanje relativno boljše, kakor n. pr. jozefinsko stanje zaslužnjene Cerkve, kjer Cerkve niti v tem ni svobodna, kar ji je najbolj lastno in svoj. Resnično je tudi, da ni, da bi moralo biti tako stanje, stanje preganjane Cerkve. Zgledi: zgled zaslužnjene Cer-

kve jozefinska Avstrija; zgled preganjane Cerkve jakobinska Francija; zgled v omenjenem območju svobodne Cerkve svobodna Amerika.

3. Oglejmo si nekoliko posamezne točke, da bomo mogli prav presoditi njih pomen!

a) Da so člani obeh družb isti ljudje, to ima ta pomen, da ne sme biti med ravnanjem obeh družb nasprotja. Sicer se zanese razprtje v duše ljudi. Nikakor n. pr. ne gre, da bi ena družba nekaj ukazovala, kar druga prepoveduje. Koga naj tedaj katoličani-državljeni poslušajo? Seveda jim pravi Cerkve: Boga je treba bolj poslušati kakor pa ljudi. Toda država ima silo in lahko s silo zahteva pokorščino. Gotovo nastane na ta način v družbi razpor in razdor. A tudi že to ne more biti dobro, če ena družba dovoljuje, kar druga prepoveduje. V tem slučaju sicer ena ne jemlje svobode, vendar, če gre za važne in vestne reči, zanaša v družbo skušnjavo in netivo usodne korupcije. To se bo takoj konkretno pokazalo.

b) Liberalci in socialisti zahtevajo torej zlasti ločitev glede šole in zakona.

Vse šolstvo naj se podpravi in cerkveni vpliv naj se popolnoma izloči iz šol. Dodati moramo še to; logični liberalci in socialisti morajo zahtevati, da se izloči iz šol sploh vsak verski vpliv. Zakaj moderna demokracija prav zato zahteva ločitev Cerkve in države, ker se človeštvo v verskih rečeh ne ujema več in se mora vsakemu pustiti popolna svoboda. Bil bi pa čuden demokratizem, če bi se izločila n. pr. iz šol katoliškega ljudstva katoliška vera, a bi se oznanjal v njih budizem. Za katoliško ljudstvo je mogoča le šola s katoliškim verstvom ali pa nobenim! Torej vsak verski vpliv naj se izloči iz šol.

(Dalje sledi.)

FARMA NAPRODAJ.

Proda se dobro obdelana farma 80 akrov. 20 akrov je polja, 30 akrov goščave in drugo pašniki. Tukaj se največ prodaja smetano, za katero plačujejo po 50c. za funt. Imam 10 krav dojenic s teletom. 70 kokoši, dva mlada konja. Veliko štal, ki je spodaj cementovana, kamor gre do 80 tonov sena, katerega se že toliko pridela. Farma se nahaja v Philipps, Wis. Za pojasnila se obrnite na:

Barbie Cerney,
4022 West 12th Street,
CHICAGO, ILL.
(3-19-20-21.)

V. M.:

ZASTRAN ČASTI.

Vsakdo ve, da je dandanes trda za kruh, za drva in za obleko. Vse to šteje k vsakdanjim potrebam in je lepo in na mestu, da se ljudje bore za eno in drugo. Ta boj je takorekoč življenski imperativ, docela upravičen in razumljiv ter stoji v načelu sleherne politične stranke, ki jih imamo pri nas toliko, da se človeku že meša od samih monogramskih formul.

Čudno pa je, da se lačni, premrzli in raztrgani ljudje pehajo vseprej za reči, ki ne morejo n nasititi, ne ogreti, ne obleči. Ena takih reči je čast.

Čast je pravzaprav lepa reč, tako lepa kakor pesem, ali pomladansko solnce, ali sama plavalasa Vila v Gorjancih. Samo, da se s častjo uganja grda krivica. Eni je imamo pri nas toliko, da se ž njo. Vse se jim klanja, vse jih spoštuje, "milostiva" . . . sem, "ugledni" . . . tja, pa nič zato, če je bila gospa verižnica že kaznovana in so gosposda dragoletnika že javno ožigosali. Čast je kakor zlato premoženje: od obresti se redi, raste, se množi, v miru in po številkah. Drugi ljudje je nimajo nikdar zadosti. Pulijo se zanja od jutra do večera, pozabljajo na lakoto, na mraz in na golo telo, vse samo za čast, čast in čast.

Ženske so na to plat hujše nego moški. Ne vse, rad priznam, toda večina.

Postavim gospa Brkunova. Vsak ve, da dostikrat nima kaj dati v lonec, da ima ene same hlače in eno samo srajco in da hodi po drva na Osojnik. Razen "Sanjskih bukev" še ni prebrala nobene druge knjige, mimo gledališča je šla že večkrat, notri pa je bila samo enkrat in je še takrat zaspala. Pozna samo branjevske razstave na trgu in . . . pa kaj bi še pravil! To, da je že sedela zaradi razžaljenja časti? Ni važno! Ali da sta si z možem v večnem prepiru? — To pa že moram povedati, ker bi drugače ne mogel pisati tega. Ponavadi odpreta okna, ali pa pridrvita na dvorišče. O njej "cigan, falot, baraba . . .", on njej "lajdra, flundra, svinja . . ." Na sam Božič sta pridrvila iz kuhinje in se otepala z božičnim drevescem, da so letela na vse kraje svečke in okraski in piškoti in so otroci veselo pobirali po snegu.

Gospa Brkunova pa je ta-

ke misli in prepričanja, da to nikogar nič ne briga, ker je vse skupaj "družinska zadeva." Pač pa je bila globoko užaljena, ko jo je hišni gospodar nekoč nazval "Brkunkonko" in mu je odločno povedala, da se ji mora reči "gospa Brkunova," ker da je njen mož uradnik in da bo sicer tožila radi razžaljenja časti . . .

In ima gospa Brkunova same neprijatelje v hiši. To jo močno žali, da se ji nihče ne odkrije in ji ne reče "klanjam se," kakor se spodobi napram uradnikovi ženi. Kupila si je boo in klobuk in moderno torbico. Tudi to ne poma. Saj vendar ni nikogar okradla, nikogar ubila in tudi ni nikomur nič dolžna, da bi jo stranke ne častile . . .

Zadnjič pa se je zgodilo nekaj nečuvnega. Šla je stara Grebenka in je obesila na dvorišču par plenice poleg hlače gospe Brkunove. Na njeno vrh, pomislite! In je bil koj ogenj v strehi! Beseda je dala besedo. Gospa Brkunova je poklicala na pomoč še svojo hčerko in je bilo izrazov, da se še Pleteršnik lahko skrije. Grebenka ni ostala dolžna, vendar je naposled opešala in pograbila plenice ter samo še rekla, da se s tako "lajdro" ne meni več.

"Ali si slišala? Ali si slišala, kaj je rekla?" je hitela gospa Brkunova, obrnjena proti otroku. "Da sem 'lajdra' mi je rekla, ali si slišala?"

"Pa še enkrat pravim: lajdra, lajdra, lajdra! se je razčeperila Grebenka in izgini-la v stanovanje.

Čez par tednov je dobila Grebenka povabilo na magistrat.

"Kaj misli, da bom na kolena padla pred njo? Kajpa! Še kaj drugega ji bom tam povedala, da bo pomnila," je obetala, ko je šla z doma.

Na magistratu so jo vprašali, ali je res rekla "lajdra." Nič ni tajila. In je pričela razgrinjati še celo litanije, tudi tisto o božičnem drevescu. Rekli so ji, da to ne spada k stvari in naj raje prosi za odpustitve. O tem pa ni hotela Grebenka ničesar slišati.

Užaljena gospa Brkunova je gnala stvar na sodnijo in je celo najela advokata.

"Da, tri naj si vzame, če hoče," je rekla Grebenka pogumno, ko so ji povedali o tem. "Nič ji ne bo pomagalo. Ji že podkurim s pričami."

Vsa hiša je prišla h glavni razpravi. Gospa Brkunova je sedela tam samozvestno v boi in klobuku in z elegantno torbico. Poleg nje je bila

hčerka v višnjevem, apartnem kostumu. Niti ust jima ni bilo treba odpreti, advokat je opravil vse sam. In se jima je še prijazno smehljaj.

Grebenka, ki je sedela na drugi klopi, se je bojevito ozirala na vse strani. Tudi topot ni tajila, da je izrekla psovko.

"Rekli ste, da boste nastopili dokaz resnice," je pripomnil sodnik.

"Seveda bom," je vstala Grebenka. Advokat je pazil, kaj bo povedala. "To ni nič takega. Sedem let sem v hiši in skoro ne mine dan, da bi jo njen lasten mož ne obmetaval z 'lajdro' in še drugimi imeni."

"To ni nikak dokaz resnice," jo je zavrnil advokat.

"Če ji on tako pravi . . ."

"Pa ji vi ne smete," je trdil zagravnik.

"Priče imam," se je sklicevala Grebenka.

"Kakšne priče?" je vprašal advokat.

"Kar pokličite jih. Zunaj stoje. Iz cele hiše so. Kaj mislite, da lažem?"

"Ali so bile te priče pri tistem prepiru?"

"Vam bodo že povedale, kar pokličite jih, pravim."

In priče so vstopile, cela procesija jih je bila. Mizar Damjan se je bil že razkorajčil in navil brke, da bo začel.

"Ali je bil kdo izmed vas pri tistem prepiru?" je vprašal sodnik.

Vsak je rekel, da ni bil zraven.

"Potem vas ne potrebuje-mo."

"Ampak druge stvari naj vam povedo," je silila Grebenka.

"Drugo ne spada k stvari," je odbil advokat.

"To da ne da nikomur miru v hiši . . .?"

Gospa Brkunova je planila pokonci, kakor da jo je kaj pičilo. Z besnim pogledom je merila Grebenko in procesijo, ki je stala za njo.

"Ne gre za to prav nič," je zavrnil sodnik.

Priče so odšle.

Grebenka je bila obsojena. Branila se je na vse pretege, da bi prosila gospo Brkunovo odpustitve.

"Tega pa ne, tega pa ne, če me ubijete, ne, če se vsi na glavo postavite, ne!!"

In res ni prosila. Pripravljena pa je bila, da takoj nastopi kazen.

Gospej Brkunovi je šlo največ za to, da bo videla Grebenko na kolenih. Vseeno se je zmagoslavno vrnila do-

mov. Ozrla se je v vsako okno posebe, češ: Kje pa ste? Kdo se mi upa še blizu? Jaz vam že pokažem, kaj je moja čast! — Dva dni je tako hodila okoli hiše, ne jesti ne piti ni prav utegnila, še spati ne; vse zastran časti, ki je je zdaj brez dvoma imela zvrhano mero.

ŠIRITE LIST EDINOST

IZ JUGOSLAVIJE.

(Nadaljevanje s 1. strani.)
ja. — V tvojici "Kovina" v Mariboru se je brusar Martin Duh pri brusilnem stroju nevarno urezal na desni roki. — V trgovini z železom Kuhar et Zemlič v Mariboru je padel delavcu Alojzu Brezniku težak zaboj na desno roko in mu jo zmečkal v ročnem sklepu. — V opekarni v Račjem je delavec Herinek Henrik padel z vozička na železniško tračnico in si prebil lobanjsko kost. — V železarni na Muti se je delovodja Haberman Mihael pri gašenju požara močno opeknel na desni roki in po obrazu. Oddan je bil v bolnico v Slovenjem gradu.

Oblak se je utrgal
pretekli petek nad Šempasom in okolico na Goriškem. Voda je zalila celo okolico, pokončala vinograde in travnike ter napravila mnogo škodo tudi po hišah. Po pobočju Trnovskega gozda je voda drla s tako silo, da je poruvala mnogo dreves. Škoda, povzročena po hudournikih, je ogromna.

IZ PREKMURJA.

Na avstrijsko - jugoslovanski meji pri Rogatevcih
v Gornjem Prekmurju je streljal v petek 22. m. m. službojoči finančar za nekim tiho-tapcem, ki je pa obstreljen vendarle pobegnil čez mejo v Avstrijo.

Ogenj.
V nedeljo 17. m. m. ob 10. uri predpoldne je začela goriti hiša Jožefa Horvata v Dolnjem Lakošu. Preden je prišla požarna bramba iz Dolnje Lendave na mesto, je pogorela cela hiša do tal.

Gospodarska kriza
v Prekmurju je vedno hujša. Prebivalstvo se peča z živinorejo, ter preje vsled bolezni ni moglo iste prodajati, sedaj pa vsled dviga dinarja zopet ni eksportnih kupcev. Ljudje ne morejo niti davkov plačati, niti si nabaviti najnujnejših stvari.

NEKAJ POSEBNEGA

bo slavnostna številka EDINOSTI, katero bomo izdali o priliki

30-LETNICE K. S. K. J.

Ta številka bo obenem slavnostna VELIKONOČNA ŠTEVILKA. Bo največja slavnostna številka, ki smo jo dosedaj še kdaj izdali.

Uredništvo "EDINOSTI" je pridno na delu, da nabere kolikor mogoče zgodovinskih podatkov o naši slavni K. S. K. Jednoti.

V tej številki bodo objavljeni objektivni podučni delavski, gospodarski in politični članki. Poleg drugega bo tudi več lepih zanimivih velikonočnih povesti. Ta številka bo vredna, da jo bo shranil vsakdo. Ker bomo te slavnostne številke tiskali več kot navadno bomo računali za ekstro posamezne številke tako le:

Posamezni iztis	10c
10 iztisov	\$1.00
25 iztisov	\$2.25
50 iztisov	\$4.00
100 iztisov	\$7.50
200 iztisov	\$16.00

Vsak posameznik ako le more naj si naroči, kolikor more "ekstra" številke te izdaje. Gotovo jo naročite za svoje domače, prijatelje ali znanke za v stari kraj. Kdor hoče mu jo pošljemo za v stari kraj mi. Pošlje naj poleg svote za slavnostno številko še 2c. za poštnino za vsako številko.

Zlasti priporočamo katoliškim društvam, da naroče za svoje člane kolikor iztisov morejo. Širimo vsi dober katoliški tisk!

NAROČILA ZA EKSTRA ŠTEVILKE SLAVNOSTNE IZDAJE EDINOSTI BOMO SPREJEMALI DO 12. APRILA. KATERO POŠLJITE NA:

EDINOST

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Prejeli smo

krasno lepo vezane

ZGODBE SV. PISMA

stare in nove zaveze, vezane v dva jako lepa zvezka. Platnice so okrašene z lepimi zlatimi črkami in okraski, da staj knjigi v resnici okrasek tudi za vsako knjižnico.

Oba zvezka skupaj staneta s poštnino \$10.00. Ker smo jih prejeli le omejeno število priporočamo vsem tistim, ki bi jih radi, da takoj pišejo po nje.

V ZALOGI IMAMO

tudi "SLOVENSKE GOFFINE", brošura stane \$1.50
Vezena v lepo knjigo stanejo \$ 2.00

PESMI

za postni in velikonočni čas:

Hladnik. Deset postnih pesmi, za mešan sbor. 25c
Hribar. Postni in velikonočni napevi, za mešan sbor. 95c

Sattner, p. Hugolin. Postne pesmi, za mešani zbor, partitura 50c, glasovi. 15c

Naročilo pošljite na:

KNJIGARNA EDINOST

1849 W. 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Srce automobila je baterija!

"Sure"
here's a new one
full of Pep!

FIDELITY ELECTRIC CO.

FRANK SCHONTA, lastnik.

2049 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Pošiljamo blago tudi izven Chicage. Pišite po naš cenik.

Slabe baterije povzročajo vedne težave pri avtomobilih. Baterija in njena moč je pri avtoju to, kar je pri človeku dobra zdrava kri. Pri nas imamo v zalogi najboljše baterije za avtomobile. Obenem jih popravljamo in elektroiziramo, da dobijo nazaj novo moč. Kadar koli imate težave z baterijami pridite k nam, spravili jih bomo Vam v red. Baterije pošiljamo tudi po pošti izven Chicage.

Sledovi medvedjih krempljev.

Prevel P. Blanko Kavčič, O. F. M.

V njem je stal po koncu Indijanec in v roki stresal verižico medvedjih krempljev. Ko je šinil tudi mimo drugega čolna, zakričal je Indijanec svoj bojni krik, skočil iz čolna in je izginil v valovih. Strašen grom zagrmel med gričevjem, ki je bilo vidno iz čolna skozi meglo in tudi čoln je izginil v megli, ki je ležala nizko nad vodo. Predno so se potniki zavedli, zgrabil je tok manjši čoln, zasukaj ga je v krogu in ga odnesel s seboj. Tudi z večjim vozilom je tok naredil isto in ga vrgel tesno ob prvega. "Vodne brzine so pred nami," zakliče Joliet.

"Da, da," odgovori Latoupine iz drugega čolna.

"Morda celo vodopad," opominja Dorval.

"Iz toka ven," zapove voditelj.

"Na katero stran?" vpraša Latoupine.

"Na desno!"

Začelo se je veslanje na življenje in smrt. Toda zapovedati je bilo lažje, kakor pa storiti. Zastonj so napenjali veslači vse svoje sile, da so jim mišice skoraj počile, tok je bil močnejši in jih je držal kakor v kleščah, ter jih tiral v pogubo naprej. Joliet in Latoupine sta videla veličasten, a tudi grozotopoln vodopad pri izlivu Eriškega jezera in sta v tem trenutku mislila nanj. Misijonar je tiho molil, Pavel je pa čutil težke udarce svojega srca in se nehote krčevito oprijemal stranic čolna. Možje so delali tiho in s podvojeno močjo, močjo, ki jo more dati samo zavest skrajne nevarnosti.

Naenkrat se pretrga oblaki kakor zagrinjalo, megla izgine, — in levo in desno zagledajo v daljavi gozdne bregove. Krik veselja in zmagovalstva se izvije iz stisnjenih prsi vsih. Njihovi čolni so mirno plavali na široki in mirnotekoči največji reki Novega sveta — Mississippi je bil odkrit. P. Marquette je veselega obraza zapel zahvalnico, potem je pa razširil svoje roke nad reko ter počasi in slovesno rekel: "To reko imenujem reko "Brezmadežnega spočetja" na čast Mariji, vsikdar čisti Devici in brezmadežni Materi božji."

XXI.

Pri izlivu Meskuosinga v Mississippi široki in močnejši tok mogočnega veletoka tako zadržuje njegovo vodo, da si je pritok izkopal globoko kotlino z vrtincem v katerem se drevesni hloh ali pa čoln lahko dneve dolgo vrti, dokler ga naposled ne iztrga močnejši tok veletoka. In v ta vrtinec sta zašla oba čolna naših raziskovalcev, ko je legla gosta megla na vodo. Nekaj časa so se vrtili v vrtincu, zato so tudi izgubili pravo smer, a nastali vihar in nevihta sta zlomila njegovo moč in predno so se potniki nadejali, so se znašli sredi mogočnega veletoka. Zato jim je v megli izginilo bregovje izpred oči.

Ko je prvo začudenje in veselje minulo, vpraša misijonar Joliet: "Ali mi morete na kakoršnikoli način razložiti nenadni nastop Indijanca?"

"Mislim sem nanj," odgovori ta, a pri tem ne odvrne pogleda od visokih strmih hribov, ki so se obloženi z bujnim drevjem, strmo in mrko dvigali kakih štiristo črevljev visoko nad veletokom.

"In kaj pravite nato?"

"Ne njegov nastop, ampak njegovo izginjenje me vznemirja."

"Zakaj se nam je približal?" vpraša duhovnik.

AKO STE TUDI VI

med onimi rojaki, ki so namenjeni v stari kraj na pomlad, je v Vašo korist, da pišete naši tvrdki za pojasnila in ji poverite vse tozadevne posle. To bo za Vas pomenilo najboljše postrežbo, zaradi katere je naša tvrdka splošno znana in priporočana! Imejte to na umu!

RAVNO TAKO JE V VAŠO KORIST, ako nam poverite vse posle, ki so v zvezi z dobavo Vaših sorodnikov in prijateljev iz starega kraja. Naša tvrdka vam bo izdelala potrebne izjave (affidavite), poslala karto, nudila pomoč ob prihodu v New York itd., kakor je to storila že za številne druge rojake, od katerih so se mnogi javno zahvalili za točno postrežbo! —

::: Pošiljanje denarja. :::

Naša banka ima svoje lastne zveze z pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljatve so dostavljene prejemniku na dom ali zadnjo pošto brez vsakega odbitka. Naše cene so vedno med najnižjimi.

Vse pošiljatve se nakažejo po cenah onega dne, ko mi sprejememo denar.

Denar pošiljamo ali po pošti, ali potom brzojavnega pisma, ali pa direktnem brzojavu.

Mi pošiljamo dolarje v Jugoslavijo in druge dežele po pošti in brzojavno.

Za obilna naročila se Vam priporoča

SLOVENSKA BANKA

Zakrajsek & Cesark

70 — 9th AVE.,

NEW YORK, N. Y.

"Spominjate se li, pater, kako pogosto so Indijanci omenjali hudiča, ki varuje to reko? Kdo neki je razširil to izredno pravljico na vse strani?"

"Sedaj vendar ni časa zato, da bi razlagala indijanske pravljice, ki se sploh razložiti ne dajo."

"Jaz pa upam, da vam bom razložil vir te pravljice," nadaljuje Joliet, "in ako je moja teorija prava, moramo vsak trenutek biti pripravljeni na napad. Opazujte vse ostro," zakliče Latoupineju in možem v drugem čolnu. "Trdim namreč, da sem našel razlago za to pravljico. Indijanci, ki stanujejo ob tem veletoku, so gotovo čuli o divjih Irokih v drugih rodovih vshoda, ter hočejo imeti mir pred njimi. Zaradi tega so iznašli to pravljico o hudiču in so prevarili z njo druge rodove. Morda je eden ali več Indijancev doživel kaj podobnega, kakor mi, to jih je pa moglo le potrditi v njihovi veri. Na ta način se jim je posrečilo ustaviti njihovo prodiranje proti zahodu. Gotovo se še spominjate, kako prestrašeni so bili Miami, ko smo jim omenili veliko reko. Nobena zemeljska moč jih ni mogla pripraviti, da bi nas spremljali. Ti Indijanci so postavili ob izlivu Maskuosinga stražo, ki naj bi jim bližanje ptujca naznanila. Take vasiljence potem takoj pobijejo in pravljica o hudiču je potrjena, ker drugi rodovi verujejo, da je njihove sovražnike požrla pošast."

"Potem bi pa bil Indijanec, katerega smo videli, njihova straža," seže mu v besedo misijonar.

"Brez dvoma. Kakor mi, bil je najbrže tudi on iznenađen od nevihte in megle, pa ni mogel več najti svoje poti. Najbrže nas je videl priti, a predno je ušel, legla je megla na reko. Tako je izgubil pravo smer in zašel v našo bližino."

"Zakaj je pa stal v čolnu in kaj ga je gnalo naprej?"

"Gotovo je poprej hitro veslal in ko je skočil na noge, je imel čolnič še dovolj moči, da je hitro drsel mimo nas," razlagal je voditelj.

"A kremplji!" opozarja misijonar. "Vem, da se jih marsikateri rodovi poslužujejo za čarovnije; čudno se mi pa vendarle zdi, da se jih je posluževal v takih okoliščinah in da jih je, ko se je peljal mimo, držal kvišku."

"Morda jih je rabil kot obrambeno sredstvo; težko razložiti marsikatero njihovo praznoverne navade," odgovori Joliet.

"Zakaj je pa skočil iz čolna?" vpraša nadalje jezuit, kateremu se je, čeravno so mu bile znane indijanske navade, vendarle čudno zdelo obnašanje tega varuha velike reke.

"Ker sem že enkrat začel razvozljavati vozle teh težkih in skrivnosti, bom poskusil rešiti tudi ta problem. Zdi se mi, da je bil Indijanec brez orožja. Njegova naloga je gotovo tudi, da kadar zapazi, da se približavajo ptujci, izgine kolikor mogoče skrivnostno in potem obvesti svoj rod. Ker je bil brez orožja, je skočil morda v vodo tudi zato, da se umakne našim puškam. Najbrže je plaval ob strani čolna, tako, da ga je imel med nami in seboj."

"To bi moglo biti," odvrne misijonar, "znana mi je stara zvižaja indijanske vojne umetnosti. Morda ste zadeli pravo. In ako je v resnici tako, potem smo v neprestani nevarnosti, da nas napadejo. Naše zasedanje velike reke so spremljale v resnici čudovite reči; cela dežela zavita v meglo, dež, nevihta, čudni nastop Indijanca, varuha te čarobne dežele."

Tudi možje v drugem čolnu so se razgovarjali o tej stvari in so jo poskušali po svoje razložiti. Raziskovalci so se čutili precej varni, ker je bila reka čez miljo široka, zato se ni bilo bati kakega iznenađenja. Latoupine je vzel vrstico iz usnjence, privezal je sidro na njo in začel meriti globokočino vode. Globokeje in globokeje se je pogrezala vrstica, a tal ni bilo nikjer. "Stoj!" zakriči drugemu čolnu. Pri tem klicu zagrabi Joliet za puško. "Na kateri strani so, vpraša."

MALI OGLASI.

Samo vdrgnite

Če trpite vsled hudega napada nevralgije, lumbago, bolečin v sklepih in mišicah, kakšno pomoč zadobite, če se močno vdrgnete s

Reg. U. S. Pat. Off.
Čutili boste, kako se širi toplota s svojo pomirjajočo udobnostjo po bolečih delih.
Pain Expeller bo pomagal vam kot je pomagal brezštevilnim tisočim mnogim leta. Imejte ga vedno steklenico pri rokah. 35 in 70c. steklenica v lekarnah.
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

NAZNANILO!

Rojakom Slovincem naznanjam, da sem pričel na svojo roko mizarsko in tesarsko obrt. Sprejemam nova, kakor tudi dela za popravo. Barvam hiše znotraj in odzunaj. Varnišam in vsa druga dela spajajoča v to obrt.

Rojakom se priporočam s naklonjenost!

FRANK MARLEY

2300 — So. Hoyne Ave.

CHICAGO, ILL.

Phone: Canal 2115.

MARY SLUGA

IZUČENA BABICA

1858 — West 22nd Street.

Phone:
Canal 5793

Se priporoča Slovincem zlasti Prekmurjskim Slovincem za pomoč pri porodih.

DR. J. V. ŽUPNIK

Zobozdravnik

6131 St. Clair Ave.
CLEVELAND, OHIO.

Urad nad banko v Knausovi hiši. Sem že 9 let v tej stroki.

Phone:
Randolph 7416
Princeton 2402 R.

RAD BI ZVEDEL

za mojega brata Anton Gerbaisa, doma iz Dalne vasi, fara Rudnik pod Ljubljano, št. 16. V Ameriki se nahaja od 22 do 23 let. Rojake, kateri vedo za njega, prosim, da mi sporoče njegov naslov, ako pa sam čita te vrstice, naj piše na naslov svojega brata: FRANK GERBAIS, 2048 West Coulter street, CHICAGO, ILL. (3-19-20-21.)

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Vsem našim cenjenim naročnikom, dobrotnikom in prijateljem listov Edinost in Ave Maria v državi Minnesota naznanjamo, da jih bo te dni obiskal naš potovalni zastopnik Mr. Leo Mladich, ki je pooblaščen pobirati naročnino za lista, kakor tudi za oglase, naročila za knjige in vse, ki je v zvezi z našim podjetjem.

Ker se Mr. Mladich trudi za tako plemenito stvar, kakor je razširjenje dobrega katoliškega tiska, prosimo vse naše naročnike, prijatelje in dobrotnike, da mu gredo na roko in pomagajo, kar je v njih moči, da se katoliški listi zanesajo v sleherni slovenski naselbini. Rojaki pomagajte širiti katoliški tisek!

Uprava Edinosti in Ave Maria

KAKOR NAŠE POSTAVE.

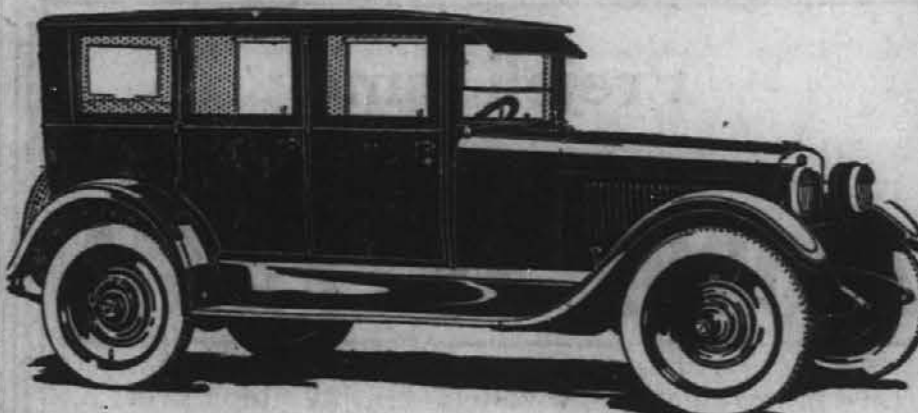
James Maining, prvi predsednik Brown univerze, je rekel l. 1789.: "Naše postave so postale tako mnogoštevilne da dostikrat stane človeka sto dolarjev, da dobi za šiling pravice, in še tedaj je včasih ne dobi." Po stoletih ni položaj ni boljši, toda še veliko težavnejše je, napraviti si čisto razsodbo, kadar čitamo današnje časnike. In prav je rekel St. John Ervine: "Izobražena oseba je tisti človek, ki zna čitati časnike in se ne da zapeljati." Čitati je o mnogih železniških zdravilih, zapravite pa lahko precej dolarjev, ne da bi dobili za šiling vrednosti pomoči. Izobražen človek pa ve, da je Trinerjevo zdravilno grenko vino zdravilo, na katerega se lahko popolnoma zanesemo v slučajih železniških neredov, kot: slab tek, zaprtje, glavobolji, nervoznosti ali splošna pobotost. V januarju nam je pisal Mr. Feliks Zibulak iz Leross, Sask. Canada: "Že od leta 1908. rabim Trinerjevo zdravilno grenko vino s popolnim zadovoljstvom. Vidim, da je najboljšje zdravilo, ki sem ga kdaj rabil in ne maram biti brez njega." Vaš lekarnar ali trgovec z zdravili ima tudi Trinerjev Liniment, izvrstno zdravilo zoper revmatizem, nevralgijo ali bol v križu. Če ne morete dobiti Trinerjevih zdravil v vaši soseščini, pišite na Joseph Triner Company, Chicago, Ill.

Kdor v Edinosti oglasi — se mu kupec koj oglasi!

PRODAM dobro uglaseno nemško harmoniko. Kdor bi si jo želel kupiti naj se zglašijo:

JOŽEF OSTERMAN,
na 2151 West 21st Place,
CHICAGO, ILL.
(3-19-20-21.)

SPOMLAD JE TUKAJ!

Lepi "COLUMBIA SIX" pa tudi!

SLOVENCEM V CHICAGO IN OKOLICI!

Naznanjamo, da smo otvorili prvovrstno trgovino z avtomobili. Predvsem vam povemo, da prodajamo najboljše avtomobile, ki jih je mogoče kupiti za denar. Ti so "COLUMBIA SIX" avtomobili.

Prodajamo tudi že rabljene avtomobile najnovjših modelov vsake vrste, za katere damo isto jamstvo kot popolnoma nove.

Mi umivamo, čistimo, poliramo avtomobile po najnižjih cenah. Naša garaža je odprta noč in dan!

Naša prvovrstna popravilovalnica avtomobilov je vam na razpolago vsaki čas. Imejte nas v svojem spominu!

Kot Slovenec se vsem najlepše priporočam za vse slučaje.

CICERO AUTO LAUNDRY & SALES

STEVE CIGAN & CO.

5335—37 WEST 25th STREET, CICERO, ILL.
Phone: Cicero 8284

Rojakom izven Chicago, ki želijo naročiti kaj po pošti dostavljamo točno in hitro vsake vrstne avtomobilске izdelke.

VABILO

DRUŽBE SV. MOHORJA ZA L. 1925.

Družba sv. Mohorja izda za l. 1925 sledeče knjige: 1.) Koledar za l. 1925. 2.) Življenje svetnikov 5. zvezek. 3.) Slovenskih večernic 77. zvezek. 4.) Travnistiavo ali kako drugo koristno knjigo. — Udnina za to štiri knjige znaša en dolar. Kdor želi imeti še lepo vezan molitvenik: Trije temeljni nauki, doplača 45 centov. Čas za zglašenje je do sredi marca, a se bodo udje s posebnim dovoljenjem v družbe sprejemali do konca marca. Imena teh pri-glašencev pridejo tudi v družbin koledar.

Zglasite se takoj pri zastopniku Dr. sv. Mohorja v Ameriki:

Rev. J. M. TRUNK, P. O. BERWICK, NORTH DAK.

Za Chicago sprejema udje tudi naše upravnistvo.

V našem upravnistvu je tudi še nekaj iztisev družbenih knjig za letošnje leto (l. 1924.). Cena je z vezanim molitvenikom vred \$1.39.

Za denar oziroma za knjigo jamči družbin zastopnik osebno. Knjige se bodo razpošiljale koncem leta. Ako bi prišlo kaj vmes, se vsakemu vrne denar. Kdor podpira Dr. sv. Mohorja, podpira tudi koroške Slovence.